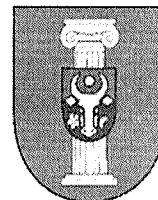

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr. 25/29

mun. Chișinău

27.02.2023

Inspectorul de integritate superior al Autorității Naționale de Integritate, Tatiana Pleșca, examinând materialele dosarului de control al averii și intereselor personale inițiat în privința dnei Nina Horjan, director al IP LT „Academia Copiilor” din mun. Chișinău (domiciliată în [REDACTED]), în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care

A CONSTATAT:

Din start, urmează a fi reținut faptul că prin Legea nr. 130/2021 cu privire la modificarea unor acte normative (în vigoare din 29.10.2021) au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare – Legea nr. 132/2016) și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (în continuare – Legea nr. 133/2016), aplicabilitatea cărora a fost asigurată de către inspectorul de integritate în conformitate cu art. 73 alin. (4) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, actele și acțiunile întreprinse de către inspectorul de integritate până la data de 29.10.2021 au fost efectuate în conformitate cu prevederile Legii 132/2016 și Legii 133/2016 în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021.

În speță, la data de 11.12.2020 de către cancelaria ANI, a fost înregistrată nota nr. 07/859 din 10.12.2020 cu referire la sesizarea nr. C-737/20 privind eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, admisă de către dna Nina Horjan, director al IP LT „Academia Copiilor” din mun. Chișinău. Potrivit sesizării, aceasta nu ar fi indicat în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 remunerările obținute din partea asociației de părinți a LT „Academia Copiilor” și la fel ar fi deținut conturi bancare în sumă de peste 1 mln lei la un salariu de doar 124 000 lei.

În temeiul art. 30 alin. (1) din Legea 132/2016 (în redacția în vigoare până la 29.10.2021) sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin intermediul *SIA e-Integritate* inspectorului de integritate [REDACTED].

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) al Legii 132/2016 (în redacția în vigoare până la 29.10.2021) în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile,

inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Potrivit prevederilor art. 28 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 (în redacția în vigoare până la 29.10.2021) dacă se constată lipsa unor date din declarația de avere și interese personale, precum și în cazul nedeunerii sau al depunerii tardive a declarației, inspectorul de integritate inițiază controlul averii și al intereselor personale.

În context, în cadrul verificării prealabile s-a constatat că în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 dna Nina Horjan a declarat că deține conturi bancare în sumă aproximativ de 50 000 EUR, aceasta sumă nefiind declarată în anul 2016 sau 2018, precum și alte bunuri nefiind procurate/declarate în perioada respectivă, astfel că procedura de verificare prealabilă s-a finalizat cu emiterea procesului-verbal de inițiere a controlului averii și intereselor personale nr. 737/19 din 29.12.2020 în privința dnei Nina Horjan, director al IP LT „Academia Copiilor”.

Reieșind din informațiile conținute în *SIA e-Integritate* se determină că dna Nina Horjan (domiciliată în [REDACTAT]), deținând funcția de director al IP LT „Academia Copiilor” în baza Ordinului nr. 82-p din 01.04.2013, este subiect al declarării averii și intereselor personale, în sensul art. 3 alin. (1) lit. e) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, depunând în acest sens declarațiile de avere și interese personale.

Urmare a validării datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul *SIA e-Integritate* s-a stabilit că dna Nina Horjan a depus declarații de avere și interese personale pentru perioada 2016-2020 prin prisma funcției deținute - director al IP LT „Academia Copiilor”, după cum urmează:

- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2016, depusă la 30.03.2017
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2017, depusă la 21.03.2018,
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2018, depusă la 29.03.2019,
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, depusă la 15.05.2020,
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2020, depusă la 31.03.2021.

Prin scrisoarea nr. 04-19/6433 din 25.10.2019 subiectul controlului a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului averii și intereselor personale, precum și despre drepturile de care aceasta beneficiază în calitate de persoană supusă controlului. În context, de menționat că la ulterior, la 02.06.2022 dna [REDACTAT], avocata dnei Nina Horjan (mandat seria [REDACTAT] din 31.05.2022) a făcut cunoștință cu materialele dosarului de control.

Potrivit reglementărilor art. 30 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (în redacția în vigoare din 29.10.2021) coroborat cu art. 27 alin. (6), redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se face în cazul eliberării din funcție a inspectorului de integritate. Astfel că, în legătură cu eliberarea din funcție a inspectorului de integritate care a inițiat controlul, [REDACTAT], la 02.08.2022, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor a fost repartizat aleatoriu dosarul de control inițiat în privința dnei Nina Horjan, director al IP LT „Academia Copiilor”.

Luând în considerație materialele dosarului și acțiunile întreprinse de inspectorul de integritate care a inițiat procedura, rezultă că perioada controlului averii și intereselor personale în privința dnei Nina Horjan este 01.08.2016 (data intrării în vigoare a Legii nr. 132/2016) -- 31.12.2020 (finele anului fiscal). Potrivit informațiilor din *Registrul de stat al populației* dna Nina Horjan este căsătorită cu dl [REDACTAT], născut la [REDACTAT], IDNP [REDACTAT], în circumstanțele date controlul fiind extins și asupra soțului subiectului declarării.

De subliniat, că esența controlului averii și intereselor personale constă în stabilirea existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică în aceeași perioadă. În special, potrivit art. 26, art. 32 alin. (1) și art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2016 (în redacția în vigoare până la 29.10.2021) controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică. În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia. Dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia.

În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea 133/2016 (în redacția în vigoare la data inițierii controlului) *diferență substanțială* constituie diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă; *avere* reprezintă totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate; *venit* este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate; *membru de familie* este soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreținere a subiectului declarării.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (echivalentul bănesc) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei și concubin/concubină, pe parcursul perioadei de exercitare a mandatelor, funcțiilor publice sau de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege. La calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența cărora au constatat în transmiterea dreptului de

proprietate, posesie sau de folosință asupra bunurilor (de exemplu: procurarea de bunuri, închirierea transportului, procurarea foilor de odihnă și tratament, procurarea abonamentelor la sala de sport, etc.).

Potrivit art. 32 alin. (6) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția în vigoare până la 29.10.2021) în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie. Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune. Obiectul declarării este statuat de prevederile art. 4 lit. a) - l) din Legea nr. 133/2016.

Conform prevederilor art. 4-6 din Legea nr. 133/2016, subiectul controlului și membrii familiei lui are obligația să declare: veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina în anul fiscal precedent; bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință; calitatea de membru al organelor de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau societăți comerciale, deținută de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia [...]. Declarația reprezintă act personal și irevocabil depus de subiectul declarării pe proprie răspundere. Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și plenitudinea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Astfel, analiza prin coroborare a datelor din declarațiile de avere și interese personale depuse pentru perioada 2016-2020 cu materialul probator acumulat la dosarul de control privind veniturile realizate în perioada de referință și bunurile dobândite în aceeași perioadă atestă că, la data de 01.08.2016 - debutul perioadei supuse controlului cât și ulterior pe perioada desfășurării controlului, averea dnei Horjan Nina împreună cu soțul său era constituită din următoarele bunuri imobile și mobile (mijloace de transport):

- bun imobil – apartamentul cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața de 50.2 m.p., amplasat în [REDACTAT], ce îi aparține cu drept de proprietate familiei Horjan, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 14616 din 27.12.2004;

- automobil de model *Toyota Auris*, cu n/î [REDACTAT], a.f. 2013, dobândit în anul 2015;

- automobil de model *Nissan Almera*, cu n/î [REDACTAT], a.f. 2005, dobândit în anul 2010 (astfel după cum rezultă din informațiile conținute în *Registrul de stat al transporturilor*).

Examinând declarațiile de avere și interese personale ale dnei Horjan Nina, sub aspectul identificării modificărilor patrimoniale ce pot apărea ca rezultat al dobândirii bunurilor imobile

și/sau mobile, s-a determinat că în perioada supusă controlului subiectul declarării împreună cu soțul său, dl. [REDACTAT], nu au dobândit careva bunuri mobile sau imobile.

Potrivit informațiilor acumulate (documente și informații ce se referă la venituri, în special de la sursele de venituri indicate în declarațiile de avere și interese personale coroborate cu cele din fișele de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit a persoanelor fizice pe perioada desfășurării controlului) sursele generatoare de venituri vizând dna Nina Horjan și soțul său [REDACTAT] constituie plățile salariale obținute de la locurile de muncă: Direcția Educație Tineret și Sport sect. Rîșcani, Universitatea Agrară de Stat din Moldova; Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului; LT „Academia Copiilor”, precum și venituri din prestații sociale.

Detaliind materialele dosarului, se relevă că în declarațiile de avere și intereselor personale pentru anii 2016-2020, subiectul declarării a inclus următoarele venituri obținute la locul de muncă:

Anul	Sursa venitului	Venitul	Subiectul care a realizat venitul	Total (MDL)
2016	DETS sect. Rîșcani	130 473	Nina Horjan	
	UASM	3 000	Nina Horjan	
	UASM	152 861	[REDACTAT]	
				286 334
2017	DETS sect. Rîșcani LT Academia Copiilor	124 740,59	Nina Horjan	
	UASM	184 484,79	[REDACTAT]	
	MADRM	6 124,5	[REDACTAT]	
				315 349,88
2018	DETS sect. Rîșcani LT Academia Copiilor	171 956,76	Nina Horjan	
				171 956,76
2019	DGETS IP LT Academia Copiilor	122 632,76	Nina Horjan	
	UASM	164 402,65	[REDACTAT]	
				287 035,41
2020	IP LT Academia Copiilor	208 709,23	Nina Horjan	
				208 709,23

În aceeași ordine, se menționează că potrivit datelor generate de sistemul informațional automatizat al SFS și CNAS, soțul subiectului declarării, dl. [REDACTAT] a obținut următoarele venituri sub formă de plăți salariale, prestații sociale, care nu se regăsesc sau sunt indicate eronat în declarațiile de avere și interese personale ale subiectului declarării, după cum urmează:

- pentru anul 2016: în mărime de 32 768,30 lei de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului și 37 616,19 lei din prestații sociale;
- pentru anul 2017: plățile salariale de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului constituind 6 124,5 lei și nu 61 214,5 lei, iar din prestații sociale venitul fiind de 40 462,56 lei;

- pentru anul 2018: în mărime totală de 169 104,53 lei de la Universitatea Agrară de Stat din Moldova și 48 391,95 lei din prestații sociale;
- pentru anul 2019: în mărime de 78 842,26 lei din prestații sociale;
- pentru anul 2020: în mărime de 155 318,7 lei de la Universitatea Agrară de Stat din Moldova și de 111 891,9 din prestații sociale.

Tot aici, însă, se relevă că potrivit datelor generate de sistemele informaționale automatizate ale SFS și CNAS, subiectului declarării, dna Nina Horjan a obținut venituri sub formă de plăți salariale, prestații sociale, care nu se regăsesc sau sunt indicate eronat în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019 și anume: în mărime de 37 740,46 lei de la Direcția Educație Tineret și Sport și de 29 396,66 lei din prestații sociale, precum și în declarațiile de avere și interese personale depuse în perioada anilor 2017-2020 nu au fost declarate mijloacele financiare în mărime de 380 000 lei primite de dna Nina Horjan de la AO „Învățământul” sub formă de ajutor material.

Rezumând cele determinate, se reiterează că verificarea datelor și a informațiilor privind averea existentă, veniturile obținute susținute prin materialele acumulate în cadrul controlului a denotat prezența unor omisiuni, nefiind declarate:

- 1) în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017- 2020, autoturismul de model *Nissan Alimera*, deținut de soțul subiectului declarării, dl [REDACTAT];
- 2) în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017-2020, veniturile salariale ale soțului subiectului declarării, dl [REDACTAT], precum și cele obținute din pensie și alocații de stat;
- 3) în declarațiile de avere și interese personale depuse în perioada anilor 2017-2020, mijloacele financiare în mărime de 380 000 lei primite de dna Nina Horjan de la AO „Învățământul” sub formă de ajutor material financiar și a venitului obținut în anul 2019 de la Direcția Educație Tineret și Sport.

În această ordine de idei, în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate are obligația de a-i solicita informații și dovezi și un punct de vedere, conform prevederilor art. 19, art. 20 alin.(1), art. 33 alin. (4) - (6) din Legea nr.132/2016.

Astfel, prin scrisoarea de nr.04-19/2704 subiectului controlului i-a fost solicitată prezentarea punctului de vedere/explicației privind neclaritățile/omisiunile identificate în cadrul controlului. În context, prin răspunsul înregistrat cu nr. 4832 semnat de dna [REDACTAT], avocata în interesele dnei Nina Horjan a menționat, printre altele că, citat: „*Automobilul de model Nissan Almera, n. î. [REDACTAT], înmatriculat pe numele soțului [REDACTAT], nu a fost inclus în declarația de avere și interese personale, întrucât acest automobil este într-o stare precară, nefuncțională și valoarea comercială este ne semnificativă. La momentul completării declarației în anii precedenți, din cauza lipsei de cunoștințe profunde în terminologia juridică, am interpretat eronat dispozițiile legale, înțelegând că urmează să includ doar acele bunuri aflate în proprietate care se consideră valoroase. Cu referire la cauzele neîncluzerii în declarațiile de avere și interese personale a pensiei soțului [REDACTAT], a alocațiilor de stat primite de către domnul [REDACTAT] menționez că acest fapt nu a fost efectuat intenționat, nu a urmărit reflectarea diminuată a veniturilor subsemnatei, însă la fel a fost o omisiune, dat fiind faptul necunoașterii modalității de declarare. În același timp remarcă că neîncluzerea pensiei în declarație nu a cauzat nici un prejudiciu statului sau interesului public, întrucât aceste sume sunt reflectate la Serviciul Fiscal de Stat și nu sunt*

impozabile. În aceeași logică a lucrurilor evidentiez că mijloacele financiare sub formă de ajutor financiar primite de la Asociația Obștească „Învățământul” nu au fost reflectate în Declarația de avere și interese personale a subsemnatei, neintenționat, și nu a urmărit în nici un caz scopul ascunderii acestor mijloace financiare. De asemenea, este eronată afirmația că sumele respective nu au fost declarate la Serviciul Fiscal de Stat. Aceste sume au fost reflectate în actele contabile a Asociației „Învățământul”. Mai mult, în rezultatul controlului fiscal inițiat la Asociația Obștească „Învățământul” nu au fost depistate careva abateri grave în general, iar cu referire la ajutorul financiar alocat subsemnatei, sau altor angajați ai Liceul Teoretic „Academia Copiilor” nu au fost constatate încălcări, fapt confirmat prin Decizia nr. 775/1505 din 05 mai 2022. Totodată, deși se menționează că nu a fost reflectat în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019 venitul obținut de la Direcția Educație Tineret și Sport, atrag atenția că în Declarația completată pentru anul 2019 la rubrica „Venit obținut la locul de muncă de bază” este menționat venitul obținut de la Direcția Educație Tineret și Sport sub formă de salariu.”. La punctul de vedere în cauză au fost anexate copia de pe Decizia SFS nr. 775/1505 din 05.05.2022 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de AO „Învățământul” și de pe extrasul din Registrul bunurilor imobile pentru imobilul cu nr. cadastral [REDACTAT].

Examinând punctul de vedere/explicațiile subiectului controlului cu acceptarea parțială a justificărilor prezentate, inspectorul de integritate reține următoarele:

Cât privește nedeclararea în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017, 2018, 2019 și 2020 a automobilului de model *Nissan Almera*, n. î. [REDACTAT] deținut de dl [REDACTAT], inspectorul de integritate reține că explicațiile subiectului declarării și justificările furnizate nu-și găsesc suport legal, or, materialele controlului confirmă faptul deținerii în perioada vizată cât și până în prezent a bunului mobil în cauză, acesta nefiind radiat din *Registrul de stat al transporturilor*, întemeind astfel obiectele declarării obținute/deținute de subiect împreună cu membrii familiei ce urmau a fi declarate cât și obligativitatea declarării acestora aplicabilă tuturor subiecților declarării, fără careva excepții, prin prisma prevederilor art. 4 și 5 ale Legii nr. 133/2016.

Cu referire la argumentele prezentate privind neîncluderea în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017, 2018, 2019 și 2020 a veniturilor salariale precum și celor obținute din pensie și alocații de stat de către soțul subiectului declarării; dl [REDACTAT], inspectorul de integritate relevă că invocarea necunoașterii cadrului legal care reglementează modalitatea de declarare a averii și intereselor personale, nu poate fi reținută din considerentul că, în contextul în care relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului larg.

În partea ce ține de nerefectarea în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017-2020 a mijloacelor financiare în mărime de 380 000 lei sub formă de ajutor material financiar primite de dna Nina Horjan de la AO „Învățământul” inspectorul de integritate reține

că reieșind din constatările SFS făcute prin Decizia nr. 775/1505 din 05.05.2022 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de AO „Învățământul” precum și din răspunsul SFS nr. 26-10/1-04/35160 se deprinde că plățile achitate persoanelor fizice care nu sunt angajați ai entității sub forma ajutorului material nu au fost calificate ca salarii, acestea constituind surse de venit impozabile potrivit art. 18 lit. o) din Codul fiscal, astfel rezultând că acestea urmau a fi declarate corespunzător, în temeiul prevederilor art. 4 și 5 ale Legii nr. 133/2016. Cu referire la neindicarea în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019 a venitului obținut de la Direcția Educație, Tineret și Sport inspectorul de integritate ține să detalieze că în pofida justificărilor prezentate de subiectul declarării informațiile conținute în sistemul informațional automatizat al SFS (formularul FVID18 pentru 2019) indică expres și separat venituri sub formă de salariu obținute de dna Nina Horjan de la 2 surse de plată distincte - LT „Academia Copiilor” în mărime de 122 632.76 lei și Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Rîșcani în cuantum 37 740.46 lei, și la acest capitol subliniind că respectivul venit urma a fi declarat în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, în baza art. 4 și 5 ale Legii nr. 133/2016.

Se reiterează, că respectarea cunoașterea și respectarea legislației este o îndatorire a tuturor cetățenilor, astfel că, art. 5 al Legii nr. 133/2016 statuează expres faptul că declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării depus pe proprie răspundere iar subiecții declarării sunt obligați în condițiile legii să își declare averea și interesele personale, responsabilitatea pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor revenindu-i persoanei care o depune.

În concluzie, se reliefează că dna Nina Horjan a avut obligația de a declara în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru perioada 2017-2020 obiectele declarării descrise supra, astfel după cum a fost reflectat în alineatele anterioare, inspectorul de integritate reținând că art. 5 alin. (5¹) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare până la data de 05.05.2022) statua că, în cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarării este obligat să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și al intereselor personale, a devenit definitiv. Declarația inițială și declarația rectificată în condițiile alineatului dat se păstrează în sistemul informațional e-Integritate. Însă, odată cu publicarea în Monitorul Oficial nr. 135-140 din 06.05.2022 a Legii nr. 96/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, art. 5 alin. (5¹) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale a fost abrogat.

Potrivit art. 34 alin. (1) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare din 29.10.2021), dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege. Dat fiind faptul că controlul averii și intereselor personale în privința dnei Nina Horjan a fost inițiat până la data de 29.10.2021, când cadrul legal reglementa doar efectele constatării diferenței substanțiale între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate

publică și veniturile obținute în aceeași perioadă, respectiv, caracterul nejustificat al averii, și, ținând cont de prevederile art. 73 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 (potrivit cărora au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde), sub aspectul nedeclarării în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017-2020 a: automobilului de model *Nissan Almera*, n. î. [REDACTED]; veniturilor salariale, prestațiilor sociale obținute de soțul subiectului declarării, dl [REDACTED] cât și de subiectul declarării; veniturilor în mărime de 380 000 lei sub formă de ajutor material financiar de la AO „Învățământul” și venitul de la Direcția Educație, Tineret și Sport obținute de dna Nina Horjan, prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 (în vigoare din data de 29.10.2021) nu pot fi aplicate speței cercetate.

Dat fiind cele expuse supra, considerând că informațiile au fost obținute din sistemele informaționale automatizate de stat, având un caracter transparent, inspectorul de integritate conchide că omisiunile elucidate nu denotă intenția subiectului declarării de a tăinui date în procesul declarării averii și intereselor personale precum și nu generează bănuiala căorva acțiuni infracționale sub aspectul tăinuirii intenționate a acestor informații.

În altă ordine, tot prin scrisoarea de nr.04-19/2704 subiectului controlului i-a fost solicitată prezentarea punctului de vedere inclusiv vizând primirea sumei de 20 400 EUR de către dl [REDACTED] de la dl [REDACTED], în special, a informației referitor la perioada și modalitatea primirii sumei date, odată ce dl [REDACTED] la intrarea în Republica Moldova la data de 06.06.2017 nu a declarat nici o sumă de bani, precum și comunicarea destinației utilizării banilor respectivi. În context, prin același răspuns înregistrat cu nr. 4832 semnat de avocata dnei Nina Horjan, dna [REDACTED], aceasta a precizat următoarele, citat: „Cât privește suma de 20.400 EUR primită de la [REDACTED], menționez că suma respectivă a fost reflectată în Declarația de avere și interese la capitolul „Active financiare în țară și în străinătate la secțiunea conturi bancare”. În același timp, aceste sume de bani nu au constituit donație sau împrumuturi către subsemnata sau către soțul meu. Aceste mijloace financiare, aparțineau cu drept de proprietate fiului meu [REDACTED], care aflându-se peste hotarele țării și fiind angajat legal la muncă, a transmis aceste sume de bani familiei pentru identificarea și procurarea unei locuințe pentru el. Totodată, cu referire la afirmația că domnul [REDACTED] nu a declarat nici o sumă de bani la trecerea peste frontieră pe sens de intrare în Republica Moldova, la data de 06.06.2017, ținem să amintim că orice bănuială trebuie să fie bazată pe substrat factologic suficient și nu se poate întemeia pe presupuneri. Așa cum se reflectă și din materialele cauzei, (extras de la Poliția de Frontieră) domnul [REDACTED] a trecut peste frontiera Republicii Moldova, în repetate rânduri (05.06.2017-15.06.2017; 25.06.2016 - 11.07.2016; 02.09.2014 -15.09.2014; 25.07.2013-12.08.2013; 23.03.2013-02.04.2013). Din moment ce nu a fost constatată nici o încălcare a regimului de trecere peste frontiera vamală de către autoritățile abilitate, este incorect a presupune că a existat vreo încălcare. Acest fapt este în acord cu prezumția nevinovăției, fiind un principiu fundamental garantat atât de art. 21 din Constituția Republicii Moldova, cât și de numeroase instrumente juridice naționale și internaționale (art. 6 din Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 11 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, 16 decembrie 1966).”

Astfel, referitor la suma de 20 400 Euro primită de la [REDACTED], inspectorul de integritate reliefează că potrivit informațiilor prezentate de *Mobiasbanca OTP Group SA* prin scrisoarea nr. CI/06/2195 ce țin de actele disponibile privind proveniența banilor aferent clientului băncii [REDACTED], coroborat cu scrisoarea *Mobiasbanca OTP Group SA* cu nr. CI/06/649 se atestă copia declarației dlui [REDACTED] din 14.06.2017 prin care acesta a declarat pe propria răspundere că este beneficiarul real al mijloacelor bănești în sumă de 20 400 Euro ce provin din salarii și alte drepturi salariale, premii, profit etc, cu anexarea copiei contractului de muncă de la angajatorul din Marea Britanie cât și recipisa tot din aceeași dată, prin care [REDACTED] confirmă donarea către [REDACTED] a mijloacelor bănești în sumă de 20 400 Euro, care tot la aceeași dată au fost depuse de către dl [REDACTED] în contul de economii nr. [REDACTED], deschis la 05.04.2017. Concomitent, inspectorul de integritate relevă că aceste mijloace financiare, depozitate în contul bancar indicat, au fost reflectate la capitolul „*Active financiare în țară și în străinătate la secțiunea conturi bancare*” din Declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 a dnei Nina Horjan. În același timp, se reiterează că prin punctul de vedere menționat supra subiectul declarării a indicat că aceste sume de bani nu au constituit donație sau împrumuturi către aceasta sau către soțul său, ci aparțineau cu drept de proprietate fiului său [REDACTED], care fiind angajat legal la muncă peste hotarele țării, a transmis aceste sume de bani familiei pentru procurarea unei locuințe pentru el, fiind declarat că sumele extrase de pe cont au fost utilizate la procurarea bunului imobil cu nr. cadastral [REDACTED] ce aparține cu drept de proprietate dlui [REDACTED], fiul dnei Nina Horjan, drept confirmare anexând copia de pe extrasul din *RBI*.

În altă ordine, prin scrisoarea nr. 04-19/290 remisă către AO „Învățământul” a fost solicitată prezentarea informațiilor relevante precum: sumele bănești (premii lunare, anuale, adaosuri) încasate de dna Horjan Nina începând cu 2016; rapoartele financiare anuale pentru 2016-2020 ale AO „Învățământul”, dările de seamă cu privire la impozitul pe venit și alte informații prezentate ȘFS, statutul, taxele aprobate, scopul mijloacelor bănești colectate; forma acordării sumelor respective (premii, ajutor financiar) etc.

Drept rezultat, prin răspunsul nr. 15/02 semnat de președintele AO „Învățământul” dna [REDACTED], aceasta a comunicat, printre altele, că: „AO „Învățământul” reprezintă o asociație obștească constituită de părinții elevilor care urmează studiile în cadrul IP LT „Academia Copiilor”, înregistrată la Ministerul Justiției. Prin Ordinul MECC nr. 1336 din 01.12.2020 a fost aprobată curricula la limba engleză *School of Tomorrow*. Asociația activează în corespundere cu prevederile art. 5, 6, 7 din Legea nr. 86 din 11.06.2020 și prevederile pct. 3.1; 3.2; 3.3 din Statut, asumându-și responsabilitatea deplină pentru asigurarea bazei metodico-didactice pentru procesul de învățământ conform programei „*School of Tomorrow*”. La fel, Asociația suportă cheltuieli suplimentare pentru asigurarea elevilor cu diferite materiale aferente curriculei naționale, achiziționarea și/sau arendarea echipamentelor necesare la procesul de studii, efectuarea lucrărilor de reparație capitală și/sau curente la solicitarea LT „Academia Copiilor”, procurarea mobilierului necesar, acordarea ajutorului material etc. În altă ordine, a fost indicat că în perioada 2016-2020 AO „Învățământul” nu a acordat dnei Nina Horjan premii lunare, anuale sau adaosuri salariale, specificând că nici personalului IP LT „Academia Copiilor” nu sunt acordate premii, salarii sau adaosuri salariale. Prin decizia Adunării Generale se acordă ajutor material pentru

directorul IP LT „Academia Copiilor”, dna Nina Horjan și pentru directorul adjunct, dna [REDACTED], dat fiind că aceste persoane sunt responsabile pentru gestionarea și implementarea programei alternative „School of Tomorrow”. Referitor la taxe se menționează că Adunarea Generală a asociației aprobă taxele de studii a membrilor pentru fiecare clasă în parte, reieșind din costurile și bugetul asociației, în concordanță cu scopurile instituite prin Statut, precum: elaborarea și utilizarea programelor alternative de învățământ la diferite compartimente; promovarea și implementarea programei de instruire „School of Tomorrow”. Taxa de studii reprezintă prin sine o donație a părintelui membrului asociației, care se varsă în luna august al fiecărui an din motiv că toate materialele didactice, cât pentru programul de alternativă atât și pentru programul național urmează a fi procurate până la începutul anului școlar. Tot aici, relevă că potrivit pct. 1.1. din Contractul-cadru privind aplicarea programului alternativ de studii și educație „School of Tomorrow” încheiat trilateral între AO „Învățământul”, IPLT „Academia copiilor” și reprezentantul legal al elevului, AO „Învățământul” își asumă responsabilitatea organizatorică și financiară pentru implementarea și aplicarea programului alternativ de studii în cadrul IPLT „Academia copiilor”, contra unei taxe de studii, percepută de la „Beneficiar” (părinții elevilor), care este decisă/aprobată pentru fiecare an în parte, prin Hotărârea Adunării Generale a AO „Învățământul”, în funcție de cheltuielile necesare pentru procurarea bazei didactice, acordarea ajutorului material cadrelor didactice implicate în procesul de instruire, pregătirea bazei materiale, inclusiv achitarea altor cheltuieli aferente procesului de realizare a programei alternative de studii.

Suplimentar, a fost menționat că urmare a sesizării de către Curtea de Conturi a Procuraturii Generale a fost pornit procesul penal nr. 20209248090, în cadrul căruia de către procurorul în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, dna [REDACTED], a fost verificată legalitatea activității AO „Învățământul” având ca bază Raportul de audit privind conformitatea salarizării în instituțiile de învățământ aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 48 din 28.10.2020 cât și prin prisma relatărilor colaborării dintre asociație și IP LT „Academia Copiilor”. Ca rezultat, prin ordonanța din 06.01.2021 procurorul a dispus a refuza în pornirea urmăririi penale pe faptele descrise, în temeiul art.275 pct.3 din CPP și a clasa procesul penal nr. 20209248090, reieșind din faptul că în cadrul controlului inițiat au fost acumulate probe utile și au fost epuizate toate căile de administrare a probelor ce ar demonstra săvârșirea de către persoanele vizate a vreunei infracțiuni, potrivit prevederilor art.52 alin. (1) pct. 1, art.255, 274 alin.(5), art.275 p.3), art.286 din CPP. Totodată AO „Învățământul” aduce la cunoștința ANI despre faptul că aceleași aspecte și aceleași acte care au fost solicitate de ANI prin adresa nr. 04-19/290 din 27.01.2021 au fost deja odată verificate cu toată plenitudinea în cadrul procesului penal nr. 20209248090, urmare a căreia Procuratura Generală în urma constatărilor efectuate a dispus neînceperea urmăririi penale, deoarece faptele și persoanele vizate nu întrunesc elementele vreunei infracțiuni. Respectiv Procuratura Generală în calitate de organ abilitat de stat a verificat deja odată aspectele și actele invocate de ANI unde au fost vizate inclusiv AO „Învățământul” cât și dna Horjan Nina, care au dat explicații asupra aspectelor sesizate, după care Procuratura Generală a concluzionat lipsa în actele și în acțiunile persoanelor vizate elemente a oricărei infracțiuni. Prin urmare, soluția anterioară adoptată de Procuratura Generală prin ordonanța din 06.01.2021 este opozabilă sesizării ANI

și adresei nr. 04-19/290 din 27.01.2021 expediate în adresa AO „Învățământul”. Astfel, la caz urmează a fi aplicat principiul ”NON BIS IN DEM” - principiul unificării răspunderii, care prevede că, o persoană juridică/fizică nu poate fi urmărită de mai multe ori pentru aceeași faptă, indiferent, la câte organe de stat a fost sesizată fapta sau acțiunile acestuia. Prin urmare, având în vedere cele invocate mai sus, în coroborare cu normele materiale enunțate, organele abilitate de stat, inclusiv ANI, în cursul procesului de verificare și control sunt obligate să acționeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat hărțuită, învinuită sau supusă în mod repetat și arbitrar sau fără necesitate unor măsuri de procedură de control sau constrângere, ori să nu fie victime a încălcărilor de drepturi fundamentale.”.

La scrisoarea nr. 15/02 au fost anexate copii de pe: Statutul AO „Învățământul”; certificatul de înregistrare; contract-cadru; dările de seamă către SFS; dispoziții de plată; informația privind taxele de studii stabilite; Ordinul MECC din 01.12.2020; planul de acțiuni al AO „Învățământul”. Astfel, AO „Învățământul” a fost înregistrată la 29 iulie 1998. Potrivit pct. 3.1 din Statutul asociației unul din scopurile asociației constau în promovarea și implementarea programei de instruire *School of Tomorrow*. Pentru realizarea scopurilor asociația desfășoară următoarele activități, inclusiv: colectarea mijloacelor financiare pentru atingerea scopurilor; acordarea ajutorului material cadrelor didactice în perfecționarea iscusinței profesionale, științifico-metodice ș.a., reieșind din pct. 3.1 din Statut.

Potrivit pct. 1.2 din Contractul-cadru privind aplicarea programului alternativ de studii și educație „*School of Tomorrow*” încheiat trilateral între AO „Învățământul”, IPLT „Academia copiilor” și reprezentantul legal al elevului, programul alternativ de studii „*School of Tomorrow*” reprezintă un program alternativ de instruire, integrat în sistemul general de studii al IP LT “Academia Copiilor”, realizat după metode, tehnologii și modele educaționale performante cu potențial sporit, în corespundere cu standardele RM, prin care se asigură condiții suplimentare, optime pentru dezvoltarea intelectuală, morală și fizică a elevului, formarea personalității în spirit de inițiativă, caracter integru și capacitate de autodezvoltare; sistem de cunoștințe, instruirii, abilități și valori necesare pentru încadrarea elevului în învățământul superior și viața socială. Concomitent, AO „Învățământul” se obligă să asigure suportul financiar necesare pentru implementarea, organizarea și aplicarea programului alternativ de studii și educație „*School of Tomorrow*” în cadrul LT “Academia Copiilor”; să asigure procurarea bazei didactico-materiale și retribuirea muncii cadrelor didactice implicate în procesul de instruire realizat prin programul alternativ de studii „*School of Tomorrow*”, în sensul pct. 2.1 lit. a) și b) din contractul-cadru. Suplimentar, conform dispozițiilor de plată anexate la scrisoare, emise de AO „Învățământul” în perioada 2017-2020, rezultă că dnei Horjan Nina i-a fost acordat/eliberat ajutor financiar material (lunar) cât și ajutor financiar material pentru anii școlari 2017-2018 și 2019-2020 în mărime totală de 380 000 lei.

În altă ordine, declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 a dnei Nina Horjan relevă deținerea de către aceasta în perioada de referință a 2 conturi de depozit bancar în care erau depozitate în total 20 000 Euro, precum și deținerea de către soțul acesteia a unui cont de depozit, în care erau depozitate în total mijloace în mărime de 28 995 Euro după cum urmează:

- Potrivit scrisorii *BC Moldindconbank SA* nr. 00/14-06/39 coroborată cu scrisoarea aceleiași bănci nr. 08/05-02/3259-5376 dl [REDACTED] a deținut contul de depozit cu nr. [REDACTED] (în EUR), deschis la 07.04.2017, la care tot la

apartament cu nr. cadastral [REDACTAT], ce aparține cu drept de proprietate dlui [REDACTAT], fiul dnei Nina Horjan, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 11198 din 06.07.2018.

Așadar, ca rezultat al procesului de identificare a bunurilor dobândite și cheltuielile realizate de subiectul declarării, se învederează că în perioada supusă controlului patrimoniul dnei Nina Horjan împreună cu soțul său, [REDACTAT], nu a suferit modificări de natură să formeze o diferență substanțială în sensul art. 2 din Legea nr. 133/2016 (în redacția de până la modificările operate prin Legea nr. 130/2021 din 07.10.2021), circumstanțe care implică în sine excluderea expresiilor matematice în sensul stabilirii diferenței substanțiale.

Astfel că, inspectorul de integritate conchide, că în rezultatul examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate, în baza materialelor acumulate la dosarul de control, nu s-a constatat existența unei diferențe substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute în aceeași perioadă de către subiectul declarării Nina Horjan împreună cu soțul său, [REDACTAT], în perioada supusă controlului, precum și nu s-a constatat existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni (în sensul art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate).

Totodată, însă, fiind reținute constatările SFS ca rezultat al controlului fiscal expuse în scrisoarea nr. 26-10/1-04/35160 din 07.06.2022 precum și Decizia SFS nr. 775/1505 din 05.05.2022 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de AO „Învățământul” se denotă prezența unor bănuieli rezonabile de încălcare a legislației fiscale de către dna Nina Horjan, în cazul nedeclarării la Serviciul Fiscal de Stat a veniturilor în mărime totală de 380 000 lei pentru perioada 2017-2020, obținute sub formă de ajutor material financiar de la AO „Învățământul”, or, reieșind din actele emise de SFS a fost statuat că plățile achitate persoanelor fizice care nu sunt angajați ai entității sub forma ajutorului material constituie surse de venit impozabile potrivit art. 18 lit. o) din Codul fiscal, circumstanțe, care, coroborate cu art. 83 alin. (2) lit. a) al aceluiași Cod, ar înstitui obligația de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit, atunci când e stabilită obligația persoanei fizice privind achitarea impozitului. În contextul celor relevate, în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 132/2016, urmează a fi sesizat Serviciul Fiscal de Stat în vederea verificării respectării regimului fiscal de către dna Nina Horjan, în condițiile determinate în cadrul prezentei spețe.

Astfel, generalizând cele expuse, în temeiul prevederilor art. 19 lit. g), art. 34, art. 35 și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate,

DISPUNE:

1. Se încetează procedura de control a averii și intereselor personale în privința dnei Nina Horjan, director al IP LT „Academia Copiilor”, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în prezentul act de constatare.

2. Se aduce prezentul act de constatare la cunoștința dnei Nina Horjan și se comunică despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr.4.

**Inspector de integritate superior
al Inspectoratului de Integritate**

Tatiana PLEȘCA